

A
MIKŐ-VÁR
TÖRTÉNETE

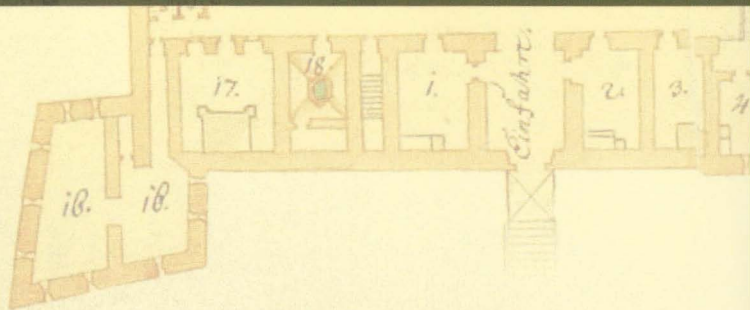
VEZETŐ A CSÍKI SZÉKELY MŰZEUM ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁHOZ

530132 Csíkszereda, Vár tér 2.
Hargita megye, Románia
T +40 266 372 024
T/F +40 266 311 727
info@csikimuzeum.ro
www.csikimuzeum.ro

A
MIKÓ-VÁR
TÖRTÉNETE

LÁTOGATÓI INFORMÁCIÓK

Nyitva tartás:
kedd – vasárnap

10⁰⁰–18⁰⁰ óra
március 15 – október 15.

10⁰⁰–17⁰⁰ óra
október 16 – március 14.

Hétfőn, egyházi és állami ünnepeken zárva.
Utolsó belépés zárás előtt 15 perccel.

Csoportok érkezését kérjük
előzetesen jelezni!

Diákcsoportok számára múzeumpedagógiai
foglalkozást ajánlunk.

Alapötlet, szakmai koncepció: Kaján Imre

Építészeti terv: Tövissi Zsolt

Kiállításrendezés: Kaján Imre, Kósa Béla, Darvas Lóránd, Kökösy Rozália

Szakértők: Schlanger András (film), Szántó András (gasztronómia),

Salló Szilárd (néprajz), Kádár Kincső (múzeumpedagógia),

Bencze László (mesterszakács)

Kivitelezés: Tectum Rt. (Csíkszereda), Nova Store Kft. (Budapest), Csíki Székely Múzeum

Kisfilmek: Spotfilm Kft.

Munkatársak: Nagy István (fémrestaurálás, műtárgymások),

Kovács Levente (kerámiarestaurálás), Bereczki Judith (gyűjteménykezelés),

Ráduly Irén, Szász Eleonóra (pénzügyi adminisztráció), Magyar Éva,

Gecző-Dávid Biborka (kommunikáció), Kelemen Imola (szerkesztés),

Nagy Gyöngyvér (fotó), Borbé József, Nagy Ferenc, Imecs Ferenc (építés, logisztika)

Külön köszönet a műtárgykölcsonzésért: Haáz Rezső Múzeum (Székelyudvarhely),

Tarisznyás Márton Múzeum (Gyergyószentmiklós),

Molnár István Múzeum (Székelykeresztúr), Erdővidék Múzeuma (Barót).

További köszönet a Hadtörténeti Múzeum és Intézetnek a korabeli térképek, alaprajzok reprodukcióiért.

Külös munkatársak: Start Duó Kft.–villanszerelés, Burján Zsolt–makett/3D animáció,

Szabó Zsolt–design, Nagy I. Gábor–kovácsmunka, Imecs Levente–preparátor,

Katafolt–szabás/varrás (Csíkszereda); Proenerg Kft.–világítástechnika (Nagyvárad);

Imago Picta–falképrestaurálás (Marosvásárhely);

Swedrom Kft.–bútorok (Székelyudvarhely)

A kiállításvezetőt szerkesztette: Darvas Lóránd, Gyarmati Zsolt, Kósa Béla

Grafikai terv, könyvtipográfia és illusztrációk: Csillag István

Producer: Gyarmati Zsolt

Kedves Olvasó!

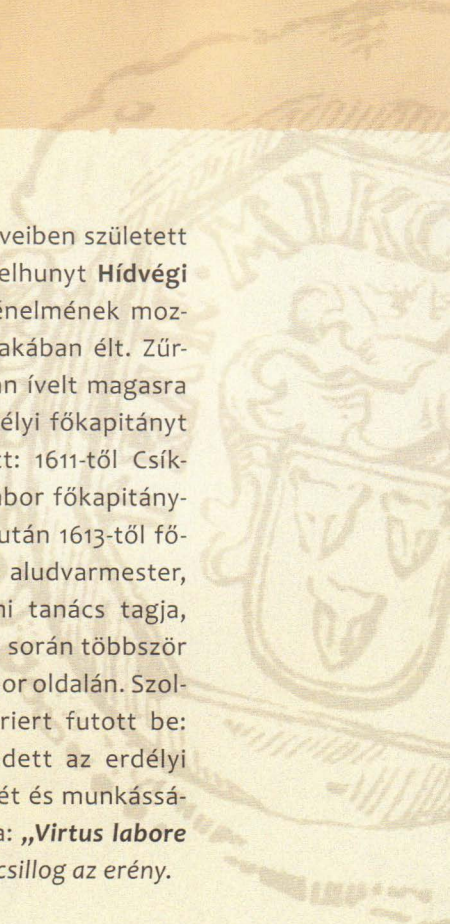
Allandó kiállításunk egyszerre több és kevesebb is, mint amit címe által sugall. Igyekeztünk eltávolodni a történeti kiállítások hagyományos szemléletmódjától: megkíméljük a látogatót a tárgyak és a feliratok tömkelegétől, figyelmét a falakra, a filmekre, és – miért ne? – a lába alá irányítjuk. A régészet és falkutatás a Mikó-vár építésének történetébe enged bepillantást. A „kutas teremben” mindent eredeti helyén mutatunk be, valóságos építészeti mikrotörténet tárul a szemünk elé: a boltozatok lenyomatai, az egykori járósínek, latrina és kút mutatják meg ezt, a történeti kutatás leletanyagát pedig a tárlókban láthatják. Itt és az egykori tisztai konyhában kosztüümös kisfilmekkel az időutazás élményét kínáljuk, a múzeumpedagógia eszközeivel pedig játékos formában élhetik át látogatóink a letűnt korok hangulatát.

Az Erdélyi Fejedelemség főúri kastélyának, majd 18–19. századi katonai erődjének mozgalmas életét a térség társadalmi-gazdasági viszonyai és főleg mindenkori geopolitikai helyzete határozták meg. A Mikó-vár viharos története miatt forrásaink sajnos szűkösek, ezért itt és most nem lehetett célunk egy átfogó vártörténeti bemutató. A feltárások kínálta kis területet igyekeztünk ezért úgy kihasználni, hogy a jellemző időszakokat hitelesen, ugyanakkor élményszerűen mutassuk meg.

Gyarmati Zsolt, igazgató

A Báthori István fejedelemségének utolsó éveiben született és I. Rákóczi György uralkodása idején elhunyt **Hídvégi Mikó Ferenc (1585 - 1635)** Erdély történelmének mozgalmas, eseménydús és fordulatokkal teli időszakában élt. Zűrzavaros, háborús évek után, Erdély aranykorában ívelt magasra politikai pályája. Ifjúkorában Barcsai András erdélyi főkapitányt szolgálta, majd Bethlen Gábor mellé szegődött: 1611-től Csík-Gyergyó-, és Kászsorszék alkapitánya Bethlen Gábor főkapitánysága alatt, majd annak fejedelemmé választása után 1613-tól főkapitány. 1618-tól udvari főtisztviségeket is viselt: aludvarmester, 1622-től kincstartó, és már a fejedelmi tanács tagja, tisztségeit haláláig megtartotta. Élete során többször járt követségben, eleinte Bethlen Gábor oldalán. Szolgálatának köszönhetően nagy karriert futott be: székely nemesi családból emelkedett az erdélyi főnemesek sorába. Egész életét és munkásságát jól példázza jelmondata: **„Virtus labore nitescit”**, azaz *Munkában csillog az erény.*

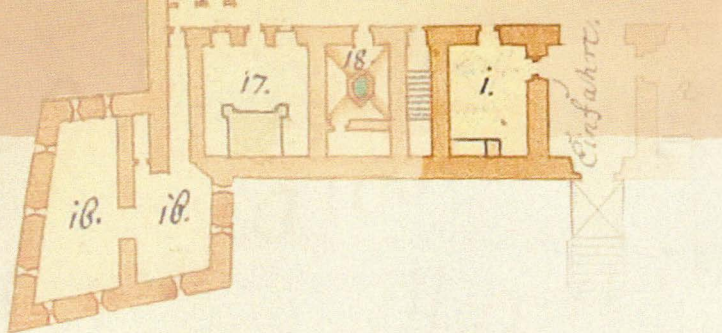

A Zorba urat kétek építeni: 1623, 26 ti-építés

A mai Csíkszereda központi részén található Mikó-vár a 17. század első harmadában épült Martonfalva és Zsögöd határában, építésének írásos említése 1623-ból, helyének leírása 1641-ből maradt ránk. Az építtető Mikó Ferenc halála után fia, Mikó József örökölte, majd az ő korai halálát követően özvegye, Macskási Ilona lett a vár új birtokosa. Miután az özvegy újraházasodott, a vár férje, alsócsernátoni Damokos Tamás kezelésébe került, aki 1641-ben Csík- Gyergyó-, és Kászoszék főkapitányának, Petki Istvánnak adta át az épület felét. 1661 őszén a Csíkot feldúló török-tatár seregek a várat kifosztották, mely romosan állt a 18. század elejéig. Ekkor Stephan Steinville osztrák császári tábornok alatt erődített laktanyává alakították. A továbbiakban az épület nagyrészt katonai célokat szolgált az 1970-es évek elejéig, amikor egy átfogó felújítást követően a Múzeum költözött ide.

Mikó Györgynek felét, amely egyenlő részben Martonfalva mellett Zsögödfalva felől,

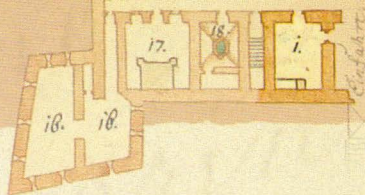

Első terem

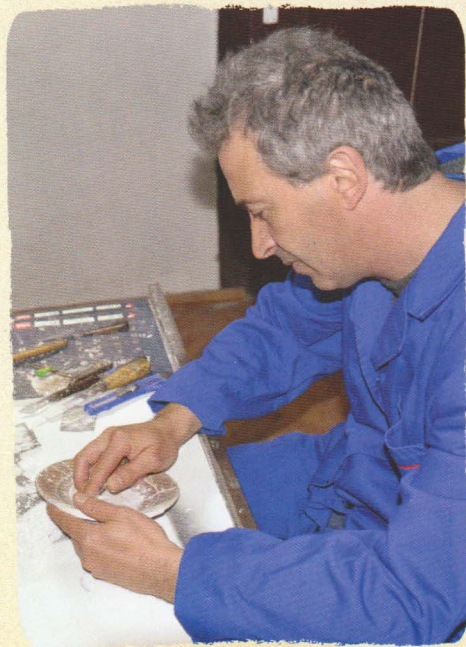
Az **Első terem** falainak jó része eredeti, boltozata későbbi átépítés eredménye, akárcsak a kapualj felőli fala, melynek faragott kő ajtókeretét a későbbiekben a mai belső járószintek magasságához emelték. Az 1750-es helyszínrajz az erőd és az akkori szomszédos települések viszonyát érzékelteti. A helyiség udvar felőli ablakának rézsújében 17. századi festett vakolatrétegek kerültek elő, a legkorábbi rétegen fekete, később részben áthúzott felirattöredékekkel, melyek most restaurálva állnak a látogató előtt.

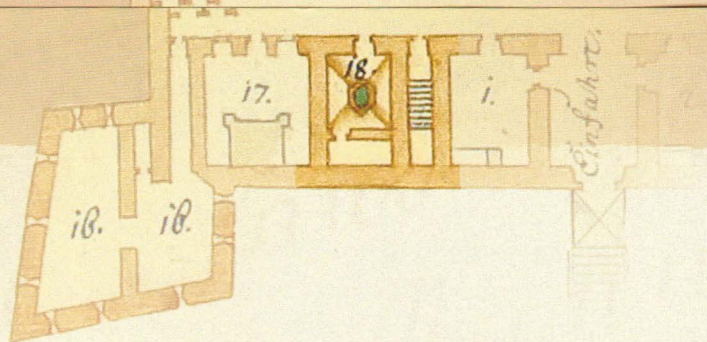

A kutatások során földből vagy falból feltárt elmozdítható elemek, restaurátorainkhoz kerültek tisztításra, konzerválásra, kiegészítésre. Ennek köszönhetően újra „életre keltek”, ha nem is eredeti szerepüket betöltve, hiszen ma már leletek. A kerámia-, fém- és üvegtárgyak változatos halmazát a restauratori műhelyekből kikerülve részben a kiállítótérben helyeztük el, akár eredeti lelőhelye közvetlen közelében, részben raktárainkban őrzük meg.

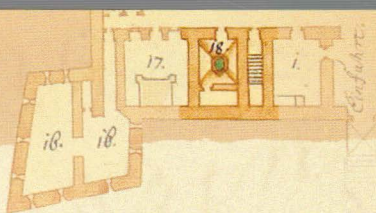

Kutas terem

A **Kutas terem** egykor több helyiségre volt osztva, erről az elbontott falak nyomai, ablakká alakított ajtók, egykori boltozatok lenyomatai árulkodnak. Az udvar felőli fal mai két ablakfülkéje helyén egykor két ajtó nyílt, az egyik az osztófal melletti lépcsőház folyosójára vezetett. A folyosó utáni lépcsők félmagasságban egy pihenővel elfordultak és a keleti fal mellett jutottak fel az emeletre. A másik udvar felőli ajtó egy boltozott terembe nyílt, melynek közepén található a 18. század második feléig használt kút. Az eredeti kút a 18. században felújították, felső részét kiszélesítették, újrafalazták, a várárokbeli lóitató felé egy kiöntőcsatornával látták el, és a kút körüli járőfelületet lekövezték, vízgyűjtő árkocsát alakítottak ki. A teremből ajtó vitt át a keleti fal melletti boltozatos, téglapadlós folyosóra, melynek falán kis méretű szellőzőablakot nyitottak. Egy újabb ajtón át a lépcsőház pihenőfordulója alatti 17. századi latrinahelyiségbe lehetett jutni.

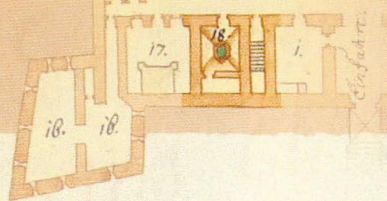

A kút

A kiállításon bemutatott kút 1,5 m átmérőjű, felső részét a 18. században 2,5 m átmérőjűre szélesítették ki és vízvezető csatornával látták el. A 10,7 m mély kút a 18. század második feléig volt használatban. Eközben kulcs, pénzérme, gyűrű, gombok, kalapács, medál, pipák, bokály, kés, stb., összeomlásakor pedig a szerkezeti elemek hullottak bele. A kút két vederrel működött, az egyik leengedésével felemelkedett a másik, megosztva így a súlyt és megkönnyítve a vízzel telt veder felhúzását. A „veder” régi űrmérték: 11,3 liter – negyed akónyi – 8 kupányi – 16 itcényi.

Búcsújáró vagy zarándok-medál

Kis méretű, láncra felfűzhető, szív alakú bronz medál. Egyik oldalán Mária jelenik meg, karjában a kis Jézussal és feje fölött koronát tartó angyalokkal. A másik oldalon Szent Péter és Pál apostolok láthatóak a nap sugarai alatt, mindketten glóriával. A jobb oldali Szent Péter kezében kulcs, jobb válla fölött **•S•PT•** felirat, tőle balra Szent Pál, jobb kezében kard, bal válla fölött **•S•PA•** felirattal, alattuk **ROM** felirat.

Pénzérme

Georg Wilhelm, Brandenburg-Bayreuth hercege (1712-1726), 1722-ben vert bronz egy krajcáros.

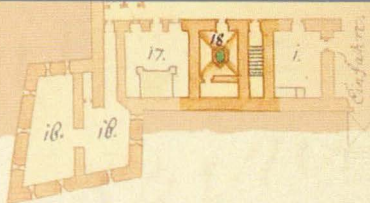
Fapipa

Rózsafa gyökérből készült, pipalyuk részét és száját rézlemez bevonattal (piparéz) látták el, melyet külső, látható részén farkasfog mintára faragtak.

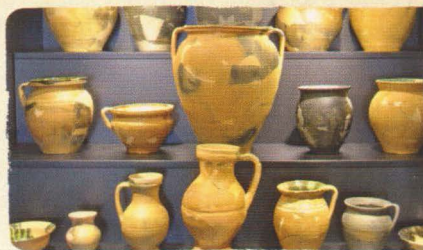
Itt kell említést tennünk a híres Ibfai fapipáról. A hagyomány szerint Hangai Nándor, aki a 19. században négy évtizeden át volt Ibfai plébánosa, szeretett pipázni. Ez adta az ötletet egy újságíró barátjának a nyelvtörő-mondóka megírásához: „Az ibfai papnak fapipája van, tehát az ibfai papi pipa papi fapipa”.

Ebből a mondókából lett később (1931-ben) operett sláger, viszont az akkori plébánosnak nem volt pipája, ezért a hívek megajándékozták egy szép darabbal.

Kerámia

A kornak megfelelően szemétdöbrként is használt latinából előkerült kerámiatöredékekből 17 darab kiegészített edényt mutatunk be, melyek tükrözik a 17. században használt edénytípusok változatosságát. Láthatók nagyméretű főzőfazekak, tálak, kancsók és pohár, belül mázas és máztalan, vonal és hullámdísszel ellátott, valamint különböző peremképzéssel készített edények.

Velencei pohár

A muranói (velencei) üvegművészet története visszanyúlik a 6-7. századig. A 13. század második felében az üvegeseknek már bejegyzett céhük volt és olyan sok kemencéjük, hogy a tüztől való félelem miatt áttelepítették őket Velencéből Murano szigetére. A velencei üvegművészet nagy korszakát a 14-17. században élte.

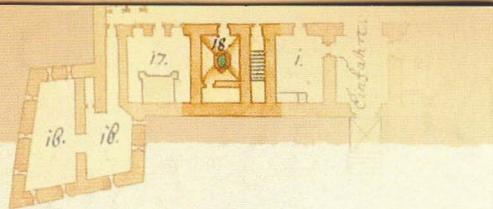
A pohárnak perem-, oldal-, talp- és szártöredékei kerültek elő, melyek alapján rekonstruálható. A perem alatt vonaldísz fut körbe, alatta egymástól egyenletes távolságokra függőlegesen lecsurgó cseppdíszek, szárukon indadíszekkel.

Ablaküveg

A 17. században nem használtak sík táblaüveget, csak kisebb darabokra vágva, ólomkeretekbe illesztve, vagy megfelelő formára készítve. A különböző korongokhoz tartozó töredékek 14 cm-es átmérőjűek, ezeket öntőmin-tába fűjták.

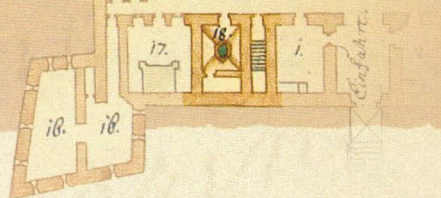
Kályhacsempék

Művelődéstörténeti jelentőségük igen nagy, hiszen a könnyebben pusztuló anyagból készített lakberendezési tárgyak – kevés kivételtől eltekintve – eltűntek. Ezek hiányában, az ábrázolásokon kívül, a kályhacsempékből rekonstruált kályhák tanúskodnak az elpusztult késő középkori, kora újkori belső terek díszítéséről, hangulatáról, színvilágáról.

Mai ismereteink szerint a legkorábbi kályhákat az Alpok nyugati és középső részén, a mai Svájc és Dél-Németország területén építették a 13. század folyamán. A találmány a hűvös éghajlatú területeken gyorsan terjedt, s midőn az éghajlat a 14. században zordabbá vált, már egész Közép-Európában ismert volt az új fűtési mód. Az újítás lényege az volt, hogy az addig agyagból tapasztott kemence falába bögre alakú kerámiatárgyakat építettek be, így a fűtőberendezés a megnövelt felületen több hőt tudott leadni. A kályhafűtés másik fontos eredménye, hogy könnyebben füsttelenítették a helyiségeket.

A Mikó-vár régészeti feltárásai során nagy mennyiségű 17-18. századi kályhacsempé töredék került a felszínre. Ezen kályhák többsége a brassói fazekas cég terméke volt, amelyek díszítése, mintakincse nagyrészt habán hagyományokat követ.

Angyalfejes csempe, Brassó, 17. sz.

Ismertek máztalan, illetve zöld és barna ólomházas töredékek. A négyzetes, egyszerű léckeretes, rövid befogóval rendelkező csempe előlapjának központjában, négy plasztikus szárny közé rajzolt angyalfej látható, fején egy kis koronával, valamint a nyakánál gyöngsorral, körülötte a sarkak irányába hajló koronás angyalfejek nyitott, stilizált szárnyakkal, melyeket finomvonalú, kecses indák alkotta növényi fonat köt össze.

Brokátmintás csempe, 17-18. sz.

Előkerültek máztalan, illetve rossz megtartású zöld ólomházas töredékek. Négyzetes, keret nélküli, területmustrás előlapján tagozott profilú, négy negyedkörív és két félkörív által meghatározott mezőkben, kis kelyhekből kiinduló stilizált életfák, valamint két kereszt látható.

Rozettás csempe, Brassó, 17. sz.

Csak máztalan töredékek ismertek. Négyzetes, keret nélküli, előlapjának közepén kör keretben rozetta, melyet körülfogó tulipánokból kinövő indák szegélyeznek, az előlap sarkain negyedkörívekben a sarkakból a középpont irányába forduló szívekből kinövő tulipánok figyelhetők meg.

P. C. A. N^o
 Von dem Castel Sereca in der

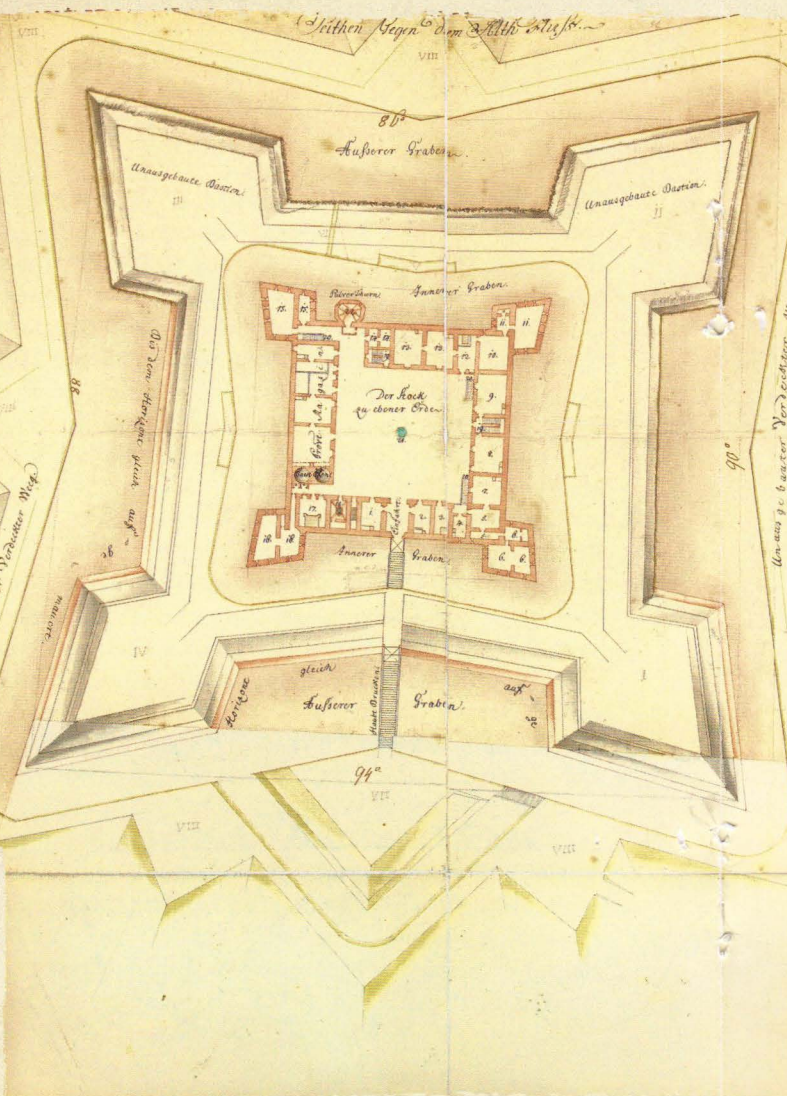
Ort an denen Altaianischen Gräben, welches von dem verstorbenen holländischen gewesenen Comandanten Generalen Grafen von Steynville aus einem alten Wohnschloß auf dem Jahrhundert von 2 & 900 Mann in Zeit eines Kriegs angesetzt mit einem Fülver Thurm und Privat Magazin versehen und zugleich mit 2 Bastionen Flanken in Cantonen beschützet worden, welche in denen Defensions Werken in der Orkist in Anno 1711 liegen verblieben. Schwere durch das Herfürändige Fortificationsratum in Monat Octobris 1722 auf Kayl Königliche allerhöchsten Befehl wegen der Gefahr, so darinnen dieses Castell bekandert bekante Oblivio beschahet.

Explication.

In hoch zu ebenen Erde occupirt der Officier Kaim
 #1 in ersten Stock aber sonst, so mit Schwere
 gemauert seyde.
 #2 zu ebenen Erde # 1 Dicksen Bastion Quartier
 #3 Bastion Quartier # 4 Bastion Quartier
 #5 Bastion Quartier # 6 Bastion Quartier
 #7 Bastion Quartier # 8 Bastion Quartier
 #9 Bastion Quartier # 10 Bastion Quartier
 #11 Bastion Quartier # 12 Bastion Quartier
 #13 Bastion Quartier # 14 Bastion Quartier
 #15 Bastion Quartier # 16 Bastion Quartier
 #17 Bastion Quartier # 18 Bastion Quartier
 #19 Bastion Quartier # 20 Bastion Quartier
 #21 Bastion Quartier # 22 Bastion Quartier
 #23 Bastion Quartier # 24 Bastion Quartier
 #25 Bastion Quartier # 26 Bastion Quartier
 #27 Bastion Quartier # 28 Bastion Quartier
 #29 Bastion Quartier # 30 Bastion Quartier
 #31 Bastion Quartier # 32 Bastion Quartier
 #33 Bastion Quartier # 34 Bastion Quartier
 #35 Bastion Quartier # 36 Bastion Quartier
 #37 Bastion Quartier # 38 Bastion Quartier
 #39 Bastion Quartier # 40 Bastion Quartier
 #41 Bastion Quartier # 42 Bastion Quartier
 #43 Bastion Quartier # 44 Bastion Quartier
 #45 Bastion Quartier # 46 Bastion Quartier
 #47 Bastion Quartier # 48 Bastion Quartier
 #49 Bastion Quartier # 50 Bastion Quartier
 #51 Bastion Quartier # 52 Bastion Quartier
 #53 Bastion Quartier # 54 Bastion Quartier
 #55 Bastion Quartier # 56 Bastion Quartier
 #57 Bastion Quartier # 58 Bastion Quartier
 #59 Bastion Quartier # 60 Bastion Quartier
 #61 Bastion Quartier # 62 Bastion Quartier
 #63 Bastion Quartier # 64 Bastion Quartier
 #65 Bastion Quartier # 66 Bastion Quartier
 #67 Bastion Quartier # 68 Bastion Quartier
 #69 Bastion Quartier # 70 Bastion Quartier
 #71 Bastion Quartier # 72 Bastion Quartier
 #73 Bastion Quartier # 74 Bastion Quartier
 #75 Bastion Quartier # 76 Bastion Quartier
 #77 Bastion Quartier # 78 Bastion Quartier
 #79 Bastion Quartier # 80 Bastion Quartier
 #81 Bastion Quartier # 82 Bastion Quartier
 #83 Bastion Quartier # 84 Bastion Quartier
 #85 Bastion Quartier # 86 Bastion Quartier
 #87 Bastion Quartier # 88 Bastion Quartier
 #89 Bastion Quartier # 90 Bastion Quartier
 #91 Bastion Quartier # 92 Bastion Quartier
 #93 Bastion Quartier # 94 Bastion Quartier
 #95 Bastion Quartier # 96 Bastion Quartier
 #97 Bastion Quartier # 98 Bastion Quartier
 #99 Bastion Quartier # 100 Bastion Quartier

Maasstab
 10. Maß, Königliche Fortifications-Karte
 11. Maß, Königliche Fortifications-Karte
 12. Maß, Königliche Fortifications-Karte

Wo dazahlen da
 maren datter da
 gehung In daffin
 und datt daffin
 demal datt daffin
 ja daffin, auch na
 mehr wüder reon
 liegen, bi der daffin
 #15 daffin ge daffin
 Forbisse anlegen
 irrtwischen daffin
 aber an Flanken P.

Über den ersten H
 zu daffin werden
 # 10 daffin, das Co
 und # 11 daffin, das Co
 # 12 daffin, das Co
 daffin, was an
 # 13 daffin, das Co
 daffin von der
 # 14 daffin, das Co

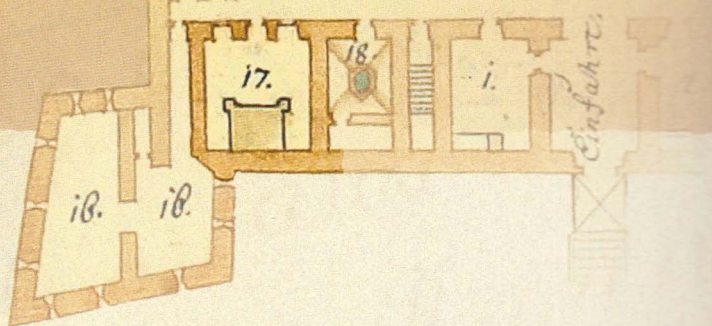

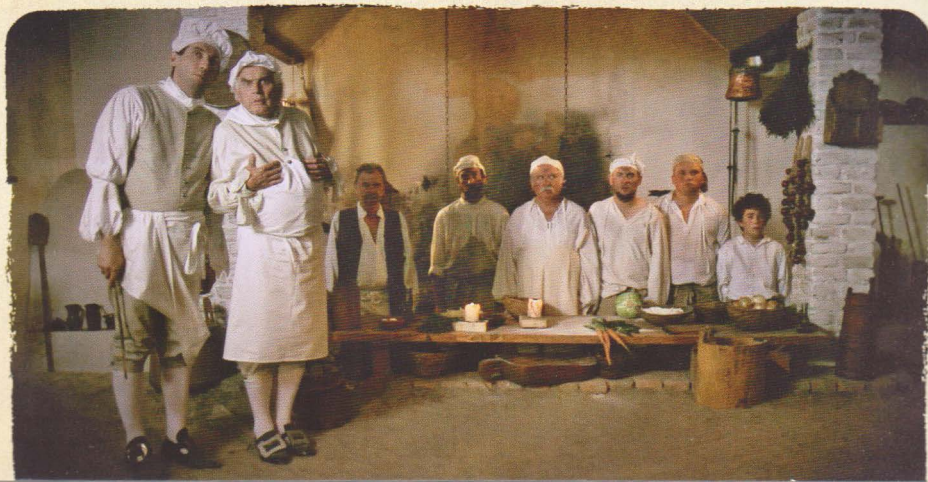

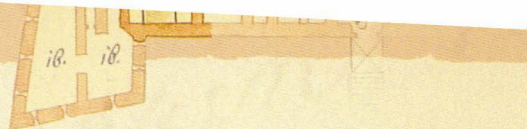

Konyha terem

A Konyha terem, a vár 18. századi „Nagy konyhája” feltehetőleg a tisztí személyzet ételmezésére szolgált. A terem udvar felőli oldalán az ajtó mellett kétoldalt egy-egy ablak volt egykoron. A szomszédos épületszárny akkoriban még földszintes volt, a köztés távolság nem volt beépítve, befedve, így a helyiségnek a két ablak biztosíthatta a szellőzést és a világítást. A régészeti feltárások során előkerült a konyha kőpadlója, rajta a tűzhely és a kemence lenyomatával, valamint a füstfogó pilléralapozásaival, melyek lehetővé tették a ma látható rekonstrukciót.

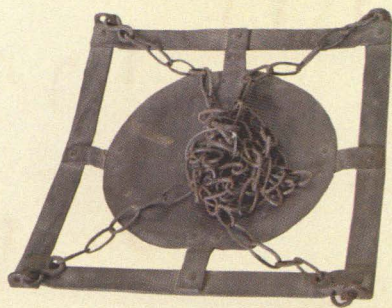
Nyárs, Csík, 19. sz.

Népi kovácsoltvas munka, szára két helyen csavardí-szes. Elkeskenyedő részét laposra kalapálták. Nagyobb húsok sütésére szolgált.

Mérlegtányér, Csík

Vasból készült mérleg, tányér részét négy helyen egy vaskerethez rögzítették. A keret négy sarkához fémlánc kapcsolódik, amely a mérlegtányér felfüggesztésére szolgál. Kovácsolt munka.

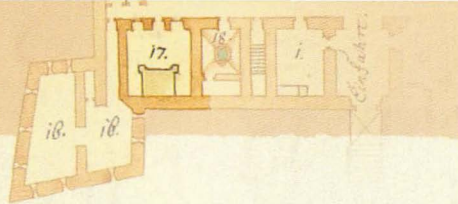

Lábas serpenyő, 18. sz.

Három lábú kerámia edény, melyet a nyílt tűz fölé helyeztek. Vörös színű kerámia, belül zöld mázas, külső részén a has és a nyak tájékán körbefutó bekarcolt vonaldíszekkel, melyeket engobe festéssel díszítettek. Üreges, henger alakú nyele a vége felé elvastagodik.

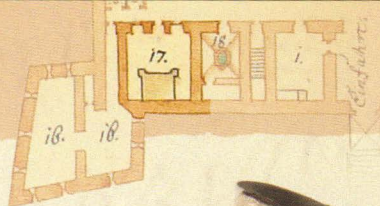

Porcelán

A porcelán tárgyak nagy részét a várak betöltéséből tártuk fel, ezek nagy valószínűséggel a várban átlomásozó tisztikar tálalóedényei lehettek. Díszítésük egyszerű: vagy a peremük csipkézett, vagy kék színű, vonaldísz alatti íveken lecsüngő fürtökkel díszített. A porcelán a keramika legnemesebb anyaga, kvarc, kaolin, és földpát keverékéből előállított fehér masszából készül. Cserepe teljesen tömör, nedvszívó képessége nincs. Az első kínai porcelántárgyakat a középkori kereszties lovagok hozták el Európába, ahol azok hamarosan rendkívül népszerűek lettek. A 18. század kezdetén Franciaországban egész sor manufaktúra készített lágyporcelánt. Az igazi európai porcelánt Johann Friedrich Böttger német alkimista keramikus, valamint Ehrenfried Walther von Tschirnhaus matematikus-fizikus találta fel. Az 1710-ben alapított meissenai gyár termelése a 18. század harmincas éveire annyira megnövekedett, hogy az európai piacon egyeduralkodóvá vált.

Török típusú pipa, 18. sz. első fele

Fehér, simítással gyengén fényezett felületű, rövid, ívelt, hengeres nyakkal, széles és domború nyakgyűrűvel. A kiöblösödő, gömb alakú fejet alulról indított függőleges bordázat díszíti, mely a beszűkülő, majd újra kiszélesedő kehely középvonaláig terjed.

Magyar típusú pipa, 18-19. sz.

Fekete, felületén simítással gyengén fényezett cseréppipa. A tüztér kelyhe hengeres és levágot peremű, felső részét hármaskörbefutó vonaldísz között farkasfog szerű szalagdísz tölt ki, alatta ferdén körbefutó kettős vonalak között farkasfogak, alatta újra a felső szegmens díszítése ismétlődik. A fej két oldalán pontsorral határolt, kör alakú indadísz látható. A fej és a szár alsó része ívesen kicsúcsosodik, melyet pontsorral díszítenek.

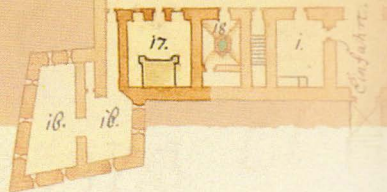

Gyári pipa, Theresienfeld, 19. sz.

Vörös színű, fényezett felületű töredék. A rövid, ívelt nyak hengeres, keskeny nyakgyűrűje ferdén körbefutó vonalakkal díszített. A szár jobb oldalán ANTON PARTSCH, valamint lilium bepecsételés, a tüztér kelyhe többszögű elején egy elnyújtott pajzson kidomborodó emberi fej látható. A név viselője theresienfeldi pipagyárát 1812-től haláláig (1859) működtette. Exportja Magyarország felé irányult, 30 munkással évi 500 000 pipát gyártott. Több esetben pipáit közéleti személyek arcképével díszítette.

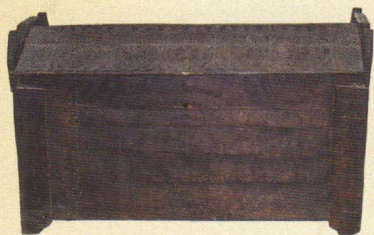

A Kamra helyén a 18. század derekán a sarokbástya bejáratához folyosó vezetett, mai állapota az alatta található pincelejáró megépítése után alakult ki, feltehetőleg a 18. század végén.

Festett tálas, Csík, 19. század

Fenyőfából készült, két részes festett tálas, asztalosmunka. Felső része tálak, tányérok, alsó része fűszerek tárolására szolgált. Alapszíne barna. Csipkézett díszítéssel és piros-sárga színű geometrikus mintákkal ellátott.

Szuszék, Kászonfeltíz, 19. század

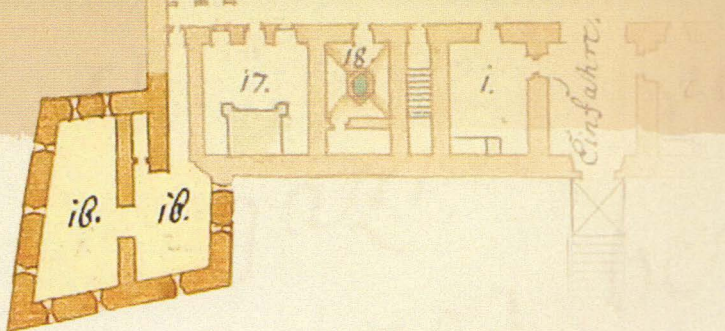
Bükkfából készült ácsolt láda. Négy lába közé elől és hátul 5-5 deszka illeszkedik. A láda elejét és tetejét geometrikus (rozettás) jellegű vésett díszítmény fedi. Gabonátárolásra használták.

Saroktéma, Csík, 1848

Fenyőfából készült, háromszög keresztmetszetű zárt faliszekrény. Szerkezeti elemei fából készült szegekkel vannak összeillesztve. Díszítménye: festett, stilizált tulipánminta, amely helyenként lekopott. Ajtajának alapszíne barna. A tulipán-díszítmény vörös, sárga és fekete színű. Az ajtó alsó részén kapott helyett az 1848-as festett datálás.

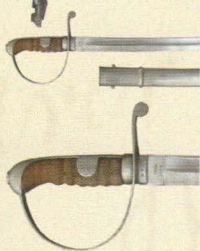
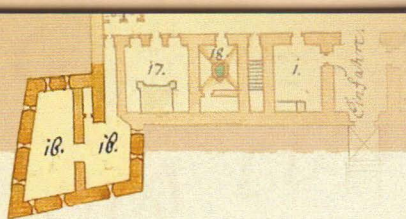
Bástya

A Bástya egykoron több, téglával boltozott helyiségre, „kazamatára” volt osztva, járószintje ugyanolyan alacsonyan lehetett, mint a szomszédos **Konyha** köpadlója. Az eredeti járószint alatt már a 18. század derekán beomlott boltozatú pincét említenek. A kifelé néző falakon levő 17. századi tíz lőrésből hetet sikerült beazonosítani, és ötöt részben bemutatni, közepük fakeletes volt, zárható fatáblával ellátva. Az épületrészt a 18. század végén jelentős mértékben átalakították: újraboltozták a pincét, megemelték a járószintet, elköltöztették a bejáratot. A lőréseket befalazták, új, ma is látható ablakokat alakítottak ki, elbontották a boltozatokat és a közfalakat. Az egybenyitott helyiség új mennyezetet kapott, a központi gerendán nyugvó tartószerkezete az ácsmesterek szakértelméről tanúskodik.

A Fegyvertárló a 15-19. századi eredeti fegyvereken keresztül ismerteti korok és vidékek harci eszközeinek fejlődését. A vár építéstörténetének megismerését pedig több elem segíti, úgy mint az 1750 körüli állapotokat rekonstruáló makett, 18. századi hadmérnöki felmérések, és négy, építési korra vonatkozó rekonstrukció 3D animációja.

Lemezvértzet (másolat)

Az 1894-ben a velencei Blizzaldini Classio mester által készített vértzet fegyverterem díszítésére készülhetett. Anyaga kalapált vaslemez, teljes felülete maratással díszített. Elemei: zárt, sima sisak felcsapható vizirrel, gallér, váll- és felső karvért, pillangós könyökvért, alsó karvért, vaskesztyű, zárt hát- és mellvért, deréknál csatákötény, felső és alsó lábszárvért, pillangós térdvért, saru. Alatta 16. századi sodronyung található.

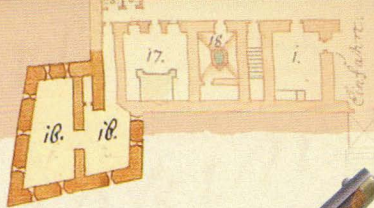
Osztrák-magyar lovassági-legénységi szablya, 1877

Pengéje enyhén ívelt, egyélű, fokéles, mindkét oldalán homorulattal ellátott fegyver. A penge baloldalán 745, jobb oldalán ED. JUNG-Wn, osztrák sas és -1-RA 4 beütés látható. A markolatkupak felső végétől vasból készült 16 mm széles kengyel indul ki, majd enyhén szélesedve félkörben hajlik a pengéhez. A hártólap vége henger alakú. A bükkfa markolatot hiányos halbör borítja. Vasból készült hüvelye két hordpántos, bal oldalán 3-9 FK-B 5, jobb oldalán 278-as beírás látható.

Osztrák-magyar utászkard, 1915

Acélpengéje egyenes, fokéles, jobb oldalán R, bal oldalán osztrák sas látható. Hártólapja S alakú famarkolatát három alátétes szegecs rögzíti. Hüvelye szürke vaslemezről, a felkötő pánt bőrből készült.

Osztrák katonai pisztoly, 18-19. sz.

Előltöltő pisztoly, franciakovás elsütő szerkezettel, sima furatú hengeres csővel, célgömbbel, rézserpenyővel, díszítés nélküli lakatszerkezettel, réz torkolatpánttal. S alakú sátorlemeze, sátorvasa és a lapított famarkolat kupakja is réz. Töltővesszője hiányzik.

Osztrák katonai puska, 18-19. sz.

Előltöltő puska franciakovás elsütő szerkezettel, sima furatú hengeres csővel, torkolat alatt kezdődő ágyazattal, rézszerelvényekkel, lakatszerkezete rézserpenyős, sátorlemeze S alakú. A torkolatpánton megtalálható a célgömb és a töltővesszőtartó eleje, töltővesszője vasból készült.

Keleti vadászpuska, 19. sz.

Előltöltő puska franciakovás elsütő szerkezettel, lakatszerkezete maratással díszített, a lakatlemezen LONDON WAPANTED felirat látható. Sima furatú puskacső, ezüstrrel tausírozott indák és levelek díszítik, a csőfarnyúlványon 1812-es évszám. A díófa faágyat és tusát gyöngyház lapocskák, ónlemezek, ébenfa csapok és sárgaréz szegek díszítik, a tus gerincét pedig trébelt és cizellált ezüstlemez fedi. A csőrögztítő bilincsek, a töltővesszőtartó hüvely és a sátorlemez domborítással, ezüstből készült.

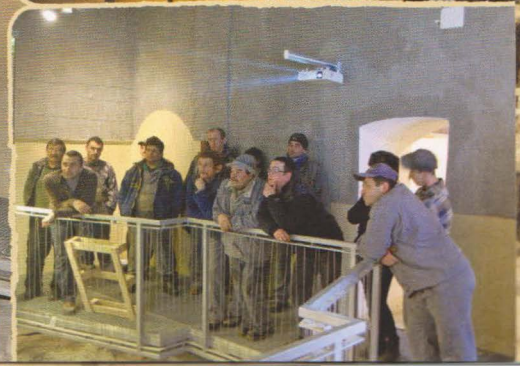
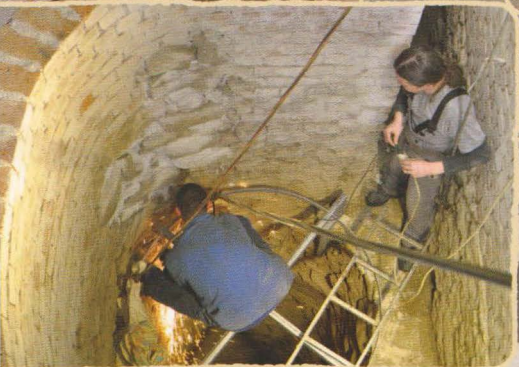
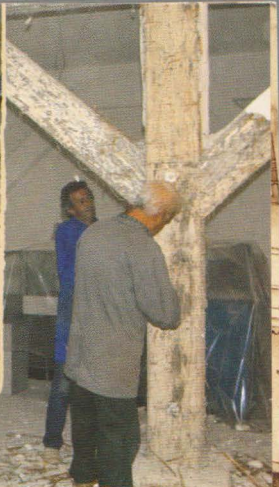
Múzeumpedagógiai foglalkozások

A korosztályi sajátosságokhoz igazodva a kiállításhoz múzeumpedagógiai foglalkozást biztosítunk. „Kutatókként” megvizsgáljuk a Mikóvárat hadtörténeti, művészeti, építészeti és kultúrtörténeti szempontok alapján. Múzeumpedagógiai módszerek, eszközök, feladatlapok, térképek, irodalmi művek, festmények, hanganyagok segítségével interaktív formában dolgozzuk fel a kiállításon látottakat. Kézbe vehető tárgymásolatok, modellek, valamint felpróbálható katonai ruházati darabok segítik azt, hogy a látogatás igazi élmény legyen. A foglalkozások kiválóan felhasználhatók a történelem oktatás során akár a tananyaghoz kapcsolódóan, akár azt kiegészítve.

Ajánlott általános iskolásoktól a felnőttekig. A foglalkozások időtartama 40–50 perc. Minden esetben kérjük a telefonon történő előzetes bejelentkezést legalább egy héttel a tervezett látogatás előtt.

A
MIKÓ-VÁR
TÖRTÉNETE

A KIÁLLÍTÁS LÉTREHOZÓI:

KIEMELT TÁMOGATÓK:

Harghita Megye Tanácsa

Nemzeti
Kulturális
Alap

FŐTÁMOGATÓK:

BETHLEN GÁBOR
Alapkezelő Nonprofit Zrt.

KÖSZÖNJÜK TÁMOGATÁSÁT:

TECTUM • ROGRANEX • PANAUDIT • GERKON ELECTRO • PRO PROFESSIONE ALAPÍTVÁNY
START DUO • AURÓRA IMPEX • FOLEMCOM • DECEAN • COLOR METAL • HUNGUEST HOTEL FENYŐ

